

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/135/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2211219554
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2211219554.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Barcajovej a členov senátu JUDr. Márie Klepancovej a JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická č. 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, proti žalovanej: S. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom V. R. č. XXX, R., o zaplatenie istiny 2.037,63 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 5C/41/2012-29 zo dňa 23. októbra 2012 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vrátane trov prvostupňového konania **p o t v r d z u j e.**

Žalovanej sa n e p r i z n á v a právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom napadnutým odvolaním uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.151,08 eura titulom bezdôvodného obohatenia s úrokom z omeškania 9,25 % ročne zo sumy 1.151,08 eura od 12.05.2010 až do zaplatenia, ktorý dlh povolil žalovanej splácať v splátkach po 50,- eur mesačne a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol. Vyslovil, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov prvostupňového konania. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil § 52, § 53, § 54, § 457, § 451 OZ, § 517 ods. 1, 2 OZ. Vecne prvostupňový súd argumentoval tým, že účastníci mali dňa 18.10.2006 uzavrieť zmluvu o poskytnutí úveru č. 5701210310 s úverovým rámcom vo výške 1.991,64 eura spolu s úverovou zmluvou č. 3610129374. Z vykonaného dokazovania vyvodil, že žalovanej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na kúpu krbových kachlí za predajnú cenu 11.847,- Sk, keď na predtlačenej zmluve v posledných riadkoch nad hrubou čiarou bolo uvedené, že účastníci uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru s úverovým rámcom s pravidelnými mesačnými platbami vo výške dohodnutej v hlave 8. a 9. úverových podmienok spoločnosti žalobcu a klientovi vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru prostredníctvom úverovej karty v úverovom rámci vo výške 15.000,- Sk, bol dohodnutý spôsob splácania a výška pravidelných splátok 4% dohodnutého úverového rámca platného ku dňu splatnosti danej splátky. V jednotlivých splátkach sú zahrnuté úroky, príslušná časť revolvingového úveru a pravidelné poplatky. Z pohybu na účte žalovanej súd zistil, že žalovaná čerpala prostredníctvom úverovej karty 2.644,6466 eura, žalobcovi zaplatila 1.493,24 eura. Súd dospel k záveru, že pre spotrebiteľskú zmluvu sa vyžaduje písomná forma, inak je táto neplatná (§ 4 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch), keď predmetná zmluva bola uzavretá v rozpore so zákonom (§ 39 OZ). Súd poukázal na to, že účastníci si dojednali poskytnutie revolvingového úveru v zmluve o poskytnutí spotrebiteľského úveru a to v riadkoch písaných veľmi drobnými písmenami, v predtlačenej zmluve, ktoré boli ťažko čitateľné vzhľadom na vek žalovanej, ktoré dojednanie obsahuje výšku úverového rámca, splátky poskytnutého úveru, vo všeobecných obchodných podmienkach je uvedený len vrchný strop v sume 15.000,- Sk, s výškou splátok 4% z poskytnutého úveru. Uvedená suma zodpovedá po prepočítaní na eurá 500,- eur. Pritom

z rozpisu úhrad a výberov je zrejme, že suma, ktorá bola žalovanej poskytnutá, je podstatne vyššia, nie je však celkom zrejme, v akej výške jej bola pôvodne poskytnutá. Zmluva o spotrebiteľskom úvere v danom prípade nebola uzavretá písomne, čo zakladá neplatnosť zmluvy a účastníci konania sú povinní si vydať všetko, čo na základe neplatnej zmluvy nadobudli. Preto súd v zmysle § 451 ods. 1, 2, § 457 OZ uložil žalovanej povinnosť vydať majetkový prospech z neplatného právneho úkonu. Žalovaná má preto vydať rozdiel neuhradenej istiny titulom bezdôvodného obohatenia v sume 1.151,08 eura. Vzhľadom na neopodstatnenosť nároku vo zvyšku, v časti úrokov, poplatkov, ktoré vyplývajú z dojednania z neplatnej zmluvy bola žaloba zamietnutá, keďže medzi účastníkmi nevznikla platná zmluva. Žalovaná sa ocitla s vrátením dlžnej sumy v omeškaní, preto súd žalobcovi priznal úrok z omeškania stanovený v zmysle Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP, keď žalovanej trovy v konaní nevznikli, preto jej súd náhradu voči žalobcovi nepriznal (súd prvého stupňa zrejme postupoval podľa § 142 ods. 2 OSP), pretože rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a to proti výroku v zamietajúcej časti žaloby, keďže súd prvého stupňa v zmysle § 205 ods. 2 písm. d) OSP dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a v zmysle § 205 ods. 2 písm. f) OSP rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že zmluva medzi účastníkmi bola v zmysle § 40 ods. 1 OZ uzavretá písomne, keď žalovaná si pri čítaní návrhu úverovej zmluvy musela byť vedomá toho, že dojednáva i zmluvu o revolvingovom úvere. Právny úkon, na základe ktorého došlo k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom úvere je pritom platný. Poukázal na hlavu 8, § 1 úverových zmluvných podmienok, kde sa spoločnosť a klient dohodli na úverovom rámci vo výške 15.000,- Sk, v zmysle hlavy 9 § 5 bola výška pravidelnej mesačnej splátky dohodnutá vo výške 4% z úverového rámca a poplatky boli stanovené v sadzobníku, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy a je obsiahnutý v metodickej príručke. Podpisom klient potvrdzoval, že sa oboznámil so všetkými listinami, úverovými podmienkami a potvrdil, že obdržal metodickú príručku. Čo sa týka námietky súdu prvého stupňa o úverovom rámci, tento po dohode s žalovanou bol zvýšený na sumu 1.991,64 eura (hlava 8., § 4, hlava 9., § 9). Zmluva nadobúda platnosť podpisom úverovej zmluvy, má však odloženú účinnosť do budúcnosti a to uskutočnením aktivácie karty. Uzatvorením zmluvy o revolvingovom úvere tak práva a povinnosti nevznikli, k účinnosti zmluvy muselo dôjsť aktivovaním karty. Preto nedochádza k vzniku nerovnováhy v právach a povinnostiach medzi účastníkmi zmluvy. Žalovaná pritom mala evidentný záujem na tom, aby sa platná revolvingová zmluva stala aj účinnou, pretože vykonala prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a úver začala čerpať, čo preukazujú platobné transakcie. Poukázal na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci W. a W. proti S.O.S. financ, spol. s r.o. (C-453/10). Toto rozhodnutie pojednáva o spotrebiteľskom práve, ktoré je výnimkou zo zásady zmluvnej slobody. Napriek tomu je to však stále len výnimka a nemala by sa interpretovať ako blanketové splnomocnenie pre sudcov prepisovať zmluvy alebo ich celé hádzať do koša. Poukázal na to, že cieľ, ktorý sleduje normotvorca smernice 93/13/EHS spočíva výlučne v nastolení rovnováhy, nie však v odstránení zmluvy ako celku. V citovanom rozhodnutí má svoje miesto aj zodpovednosť spotrebiteľa. Jednostranne zvýhodňovaný spotrebiteľ by totiž bol zbavený zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti, dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zamietajúcej časti zmenil v súlade s petitom žaloby a zaviazal žalovanú na náhradu trov tohto konania.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadрила, odvolací návrh nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný, (§ 202 OSP), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako i konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo (§ 212 ods. 1 OSP) po skonštatovaní, že odvolanie má základné zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 OSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d) a f) OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP), prejednal a to na odvolacom pojednávaní (§ 214 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho podľa ustan. § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Odvolačný súd vo veci rozhodol podľa § 214 ods. 2 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania tak, že rozsudok verejne vyhlásil, keďže vec bola ústne prejednaná pred súdom prvého stupňa a v odvolacom konaní nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nejde o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, a nariadenie pojednávania nevyžaduje ani dôležitý verejný záujem.

Predmetom tohto konania vedeného na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 5C/41/2012 je úhrada istiny 2.037,63 eura s príslušenstvom. Súd prvého stupňa žalobcovi priznal istinu 1.151,08 eura s príslušenstvom z titulu bezdôvodného obohatenia a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol.

Žalobca nesúhlasí so zamietajúcim výrokom rozsudku a v odvolacom konaní sa domáha, aby odvolací súd jeho žalobe vyhovel v plnom rozsahu.

Odvolaateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ OSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvého stupňa nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ustanovenia § 132 OSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov účastníkov alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ustanoveniam § 122 až § 135 OSP. Odvolací dôvod v zmysle § 205 ods. 2 písm. f/ OSP je daný, ak súd prvého stupňa posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, preto odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolačný súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v napadnutom rozsudku. Keďže sa odvolací súd stotožňuje nielen s výrokom, ale aj s odôvodnením napadnutého rozsudku, na zdôraznenie jeho správnosti v súlade s ust. § 219 ods. 2 OSP len ho s ohľadom na odvolanie žalobcu dodáva:

Z obsahu spisu vyplýva, že účastníci dňa 18.10.2006 uzavreli zmluvu o úvere o poskytnutí sumy 11.847,- Sk na zakúpenie tovaru - krbové kachle s príslušenstvom, kde sa žalovaná zaviazala tento úver splácať v pravidelných mesačných splátkach do zaplatenia. Ako konštatoval súd prvého stupňa, za podstatnou časťou tejto úverovej zmluvy sa nachádza text písaný veľmi drobným, až nečitateľným písomnom, na základe ktorého malo dôjsť k uzavretiu zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru, pričom v úverových zmluvných podmienkach, hlava 8, 9, 10, 11 mali byť bližšie špecifikované podmienky poskytnutia, čerpania ale i vrátenia predmetného úveru. Žalobca tvrdí, že medzi účastníkmi došlo k uzavretiu zmluvy o revolvingovom úvere.

V danom prípade niet pochybností o tom, že vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. i zväziť ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami v zmysle § 52 a nasl. OZ. Z predmetnej zmluvy vyplýva, že zmluva o revolvingovom úvere mala byť uzavretá spolu so zmluvou o úvere typ B 18, ale neobsahuje podstatné náležitosti, ktoré má zmluva o úvere obsahovať. Tiež postup žalobcu pri uzatváraní predmetnej zmluvy nebol v súlade so zákonom, pretože jej text, rovnako ako úverové zmluvné podmienky spoločnosti Home Credit sú písané veľmi drobným, až nečitateľným písmom, pri poskytnutí finančných prostriedkov na vymienený tovar spotrebiteľ nevenuje pozornosť tomu, že uzatvára i iný úverový vzťah, ktorého podmienky nie sú

v zmluve jednoznačne, presne a jasne vymedzené, preto i keď žalovaná uskutočnila aktiváciu karty vlastným konaním, podmienky úverovej zmluvy jej v danom čase neboli jasné, pretože boli nečitateľné a pri poskytnutí finančných prostriedkov na vybraný tovar žalovaná ich obsahu, najmä výhodnosti či nevýhodnosti nevenovala náležitú pozornosť.

V čase uzavretia predmetnej zmluvy Občiansky zákonník už obsahoval úpravu problematiky spotrebiteľských zmlúv, kde boli zaradené vymenované zmluvy alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti zákona, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripravenej zmluvy. V zmysle § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa pritom spotrebiteľskými zmluvami boli zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. I v spornom prípade išlo o typovú zmluvu, ktorá sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a kde spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Preto i zmluva o úvere je zmluvou spotrebiteľskou, napriek povahe tzv. absolútneho obchodu.

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetná zmluva o poskytnutí úveru na nákup zvoleného tovaru je zmluvou spotrebiteľskou, pretože na jednej strane tu vystupuje dodávateľ, na druhej strane spotrebiteľ, ktorý predmetné finančné prostriedky nečerpal na výkon svojho povolania, zmluva bola vyhotovená vo formulárovom znení tak, že do jej textu boli dopisované len údaje týkajúce sa spotrebiteľa, ktorý nemal možnosť text zmluvy a úverové zmluvné podmienky bližšie ovplyvniť. Zmluva o úvere uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom je napriek povahe tzv. absolútneho obchodu zmluvou typovou, teda spotrebiteľskou.

Podstata práva na ochranu spotrebiteľa je založená na tom, že spotrebiteľ z dôvodu svojej neskúsenosti alebo neznalosti nie je schopný konkurovať v obratnosti vyškoleným a skúseným profesionálne zdatným obchodníkom práva a technik moderného obchodu a preto je potrebné spotrebiteľovi poskytnúť zvýšenú ochranu. Tu je vhodné poukázať i na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012, v zmysle ktorého ...kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu. Ochrana spotrebiteľa je predmetom verejného záujmu a je nevyhnutná pre zvýšenie životnej úrovne a kvality života občanov. Okrem toho tento výklad možno podoprieť aj povinnosťou súdu rešpektovať základné právo na spravodlivú súdnu ochranu zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Toto právo sa zaručuje nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je uplatňovaný nejaký nárok.

V súdenom prípade to bol žalobca, ktorý zmluvu pripravoval, ktorý celý text zmluvy skoncipoval a ktorý do textu zmluvy, o ktorý žalovaná mala skutočný záujem, zakomponoval i takú zmluvu, ktorá nebol zo strany žalovanej želanou.

Podľa § 39 OZ neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Rozpor s dobrými mravmi je rozporom s objektívnym právom a tento rozpor spôsobuje neplatnosť právneho úkonu bez ohľadu na to, či subjekt o tomto rozpore vedel alebo nie.

Právny úkon sa prieči dobrým mravom, pokiaľ nerešpektuje niektorú zo súhrnu spoločenských, kultúrnych a mravných noriem, ktoré v historickom vývoji osvedčujú istú nemennosť, vystihujú podstatné historické tendencie, sú rešpektované rozhodujúcou účasťou spoločnosti a majú povahu noriem základných. Dobré mravy fungujú ako korekcia zmluvnej slobody. Ide tu predovšetkým o aspekt zmluvnej slobody spočívajúci v slobodnom určovaní obsahu zmluvy zmluvnými stranami. Uvedený aspekt zmluvnej slobody tak, ako zmluvná sloboda sama, má svoje limity ustanovené právnymi normami, ktorých prekročenie je sankcionované. Jedným z takýchto limitov, ktorý zákon stavia do cesty zmluvnej slobode je aj inštitút dobrých mravov. Je potom v rozpore s dobrými mravmi, ak dodávateľ služby vnúti spotrebiteľovi i takú zmluvu, ktorú jej prioritný záujem nesledoval, zmluvu premyslenú tak, že najprv text zmluvy zakomponuje do textu inej zmluvy a to ešte spôsobom, že s týmto nie je možné bežne sa oboznámiť, pretože je písaný veľmi drobným, ba až nečitateľným písmom a až následne pošle spotrebiteľovi všetky podklady a informuje ho o podmienkach tejto zmluvy, i keď tieto mu mali byť známe v čase jej podpisu.

Ak výkon práva, ktoré je objektívne v rozpore s dobrými mravmi, spočíva vo vykonaní právneho úkonu, je tento právny úkon tiež neplatný pre rozpor s dobrými mravmi a to i v prípade, že samotný obsah tohto právneho úkonu v rozpore s dobrými mravmi nie je.

I podľa názoru odvolacieho súdu konanie žalobcu si nezaslúži právnu ochranu, pretože ako súd prvého stupňa správne uviedol, ide o právny úkon, ktorý sa v zmysle § 39 OZ prieči dobrým mravom a preto pokiaľ súd prvého stupňa posúdil plnenie, ktoré mala žalovaná žalobcovi vrátiť len ako bezdôvodné obohatenie, t.j. bez úrokov, bez zmluvnej pokuty, bez poplatkov a nákladov za vedenie úverového účtu, postupoval vecne správne.

Preto odvolací súd tento rozsudok podľa § 219 ods. 1, 2 plne si osvojujúč dôvody tohto rozhodnutia ako vecne správny vrátane trov prvostupňového konania potvrdil.

V odvolacom konaní bola fakticky plne úspešná žalovaná, v dôsledku čoho jej v zmysle § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 OSP vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania voči neúspešnému žalobcovi. Vzhľadom k tomu, že žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania v zmysle § 151 ods. 1 OSP neuplatnila a ani jej žiadne nevznikli, odvolací súd jej ich nepriznal.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.